MƏRKƏZİ SEÇKİ KOMİSSİYASINDA

Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərində xüsusi seçki hesablarının açılması, seçki fondlarının formalaşdırılması qaydaları və şərtləri

2024-cü il fevralın 7-nə təyin edilmiş növbədənkənar Azərbaycan Respublikası Prezidenti seçkilərinin yüksək səviyyədə təşkil olunub, azad, ədalətli və şəffaf keçirilməsi məqsədilə bütün tədbirlər Seçki Məcəlləsinin tələblərinə və Mərkəzi Seçki Komissiyası tərəfindən hazırlanıb təsdiq edilən əsas hərəkət və tədbirlərin Təqvim planına uyğun, ardıcıl və sistemli şəkildə reallaşdırılır.

Prezident seçkilərində həyata keçirilən əsas seçki hərəkətlərindən biri xüsusi seçki hesablarının açılmasıdır. Qanunvericiliyin tələbinə əsasən, xüsusi seçki hesabı namizədlərin irəli sürülməsinə dair bildiriş və ya siyasi partiya, siyasi partiyaların blokunun buna dair qərarı Mərkəzi Seçki Komissiyasına təqdim edildikdən sonra, lakin namizədin qeydə alınması üçün tələb olunan sənədlərin MSK-ya təqdim edilməsi gününə azı 5 gün, o cümlədən namizədin qeydiyyatı üçün zəruri olan seçici imzalarının yığılmasına azı 24 saat qalmış açılmalıdır.

Namizədlərin yalnız bir xüsusi seçki hesabı olmalı və bu hesab yalnız Azərbaycan Respublikasının Beynəlxalq Bankında və onun filiallarında açılmalıdır.

Namizəd özü və ya seçicilərin təşəbbüs qrupu tərəfindən irəli sürüldükdə, xüsusi seçki hesabının açılması üçün müvafiq banka qanunun tələblərinə uyğun olaraq bir sıra sənədlər təqdim edilməlidir. Bunlar xüsusi seçki hesabının açılması üçün ərizə, müraciət edənin şəxsiyyətini təsdiq edən sənəd, namizədliyin irəli sürülməsi ilə əlaqədar Mərkəzi Seçki Komissiyasına təqdim olunmuş bildirişin MSK tərəfindən təsdiq edilmiş surətidir.

Yuxarıda göstərilən sənədlərlə yanaşı, Seçki Məcəlləsinin tələbinə uyğun olaraq tərtib edilmiş və namizədliyi irəli sürülmüş şəxsin məhkumluğunun olub-olmamasına, vətəndaşlıq vəziyyətinə və başqa dövlətlər qarşısında öhdəliyinin olub-olmamasına dair məlumatlar, habelə prezident seçiləcəyi halda, həmin vəzifə ilə uzlaşmayan fəaliyyətinə xitam verəcəyi barədə öhdəliyi göstərilmiş ərizə, namizədin səlahiyyətli nümayəndəsinin notariat qaydasında rəsmiləşdirilmiş vəkalətnaməsi (əgər səlahiyyətli nümayəndə təyin edilibsə) və notariat qaydasında təsdiq edilmiş imza nümunəsi vərəqəsi (xüsusi seçki hesabı üzrə əməliyyat aparan şəxsin) də təqdim edilir.

Namizəd siyasi partiya tərəfindən irəli sürüldükdə isə xüsusi seçki hesabının açılması üçün səlahiyyət verilmiş şəxs aşağıdakı sənədləri müvafiq banka təqdim edir: xüsusi seçki hesabının açılması üçün ərizə, siyasi partiyanın dövlət qeydiyyatına alınması haqqında sənədin (şəhadətnamənin) notariat qaydasında təsdiq edilmiş surəti, siyasi partiyanın qüvvədə olan nizamnaməsinin notariat qaydasında təsdiq edilmiş surəti (bank tələb etdikdə təqdim olunur), namizədin irəli sürülməsi barədə siyasi partiyanın qurultayının (konfransının, rəhbər orqanı iclasının) qərarı və müvafiq iclasın protokolu (bank tələb etdikdə təqdim olunur), Seçki Məcəlləsinin tələbinə uyğun olaraq tərtib edilmiş və namizədliyi irəli sürülmüş şəxsin məhkumluğunun olub-olmamasına, vətəndaşlıq vəziyyəti və başqa dövlətlər qarşısında öhdəliyinin olub-olmamasına dair məlumatlar, habelə prezident seçiləcəyi halda, həmin vəzifə ilə uzlaşmayan fəaliyyətinə xitam verəcəyi barədə öhdəliyi göstərilmiş razılıq ərizəsi (bank tələb etdikdə təqdim olunur), siyasi partiyanın maliyyə məsələləri üzrə səlahiyyətli nümayəndəsinin vəkalətnaməsi və notariat qaydasında təsdiq edilmiş imza və möhür nümunələri vərəqi təqdim edilir.

Namizəd siyasi partiyaların bloku tərəfindən irəli sürülərsə, xüsusi seçki hesabının açılması üçün tələb edilən bir sıra sənədlər səlahiyyət verilmiş şəxs tərəfindən müvafiq banka təqdim olunmalıdır. Bu sıraya xüsusi seçki hesabının açılması üçün ərizə, siyasi partiyalar blokuna daxil olan siyasi partiyaların qurultaylarının (konfranslarının, rəhbər orqanı iclasının) namizəd irəli sürmək barədə qərarları ilə birlikdə müvafiq iclasların protokolları (bank tələb etdikdə təqdim olunur), siyasi partiyalar blokuna daxil olan siyasi partiyaların nümayəndələrinin iclasının (qurultayının, konfransının) siyasi partiyaların bloku adından namizəd irəli sürülməsi haqqında qərarı və müvafiq iclasın protokolu (bank tələb etdikdə təqdim olunur), Seçki Məcəlləsinin tələbinə uyğun olaraq tərtib edilmiş və namizədliyi irəli sürülmüş şəxsin məhkumluğu, vətəndaşlıq vəziyyəti, başqa dövlətlər qarşısında öhdəliyinin olub-olmamasına dair məlumatlar, habelə prezident seçiləcəyi halda, həmin vəzifə ilə uzlaşmayan fəaliyyətinə xitam verəcəyi barədə öhdəliyi göstərilmiş razılıq ərizəsi (bank tələb etdikdə təqdim olunur), maliyyə məsələləri üzrə səlahiyyətli nümayəndənin notariat qaydasında və ya Azərbaycan Respublikası Mülki Məcəlləsinin müəyyən etdiyi qaydada təsdiq edilmiş vəkalətnaməsi, notariat qaydasında təsdiq edilmiş imza nümunəsi vərəqəsi (bu xüsusi seçki hesabı üzrə əməliyyat aparan şəxsin imza nümunəsidir) daxildir.

Yuxarıda göstərilən sənədlər təqdim edildikdə, müvafiq bank namizədə dərhal, lakin 3 gündən artıq olmayan müddətdə xüsusi seçki hesabı açmalıdır. Bütün pul vəsaiti xüsusi seçki hesablarına manatla köçürülür.

Xüsusi seçki hesabının vəsaitləri üzərində sərəncam verilməsi namizədin özü, onun təyin etdiyi səlahiyyətli nümayəndə və yaxud namizədlə razılaşdırılmaqla onun namizədliyini irəli sürmüş siyasi partiya və ya siyasi partiyalar bloku tərəfindən təyin edilmiş maliyyə məsələləri üzrə səlahiyyətli nümayəndə tərəfindən həyata keçirilir. Bundan əlavə, prezidentliyə namizədlərin, qeydə alınmış namizədlərin fəaliyyətinin maliyyələşdirilməsi üçün seçki fondları yaradılır. Namizədlərin seçki fondu məbləğinin yuxarı həddi 10 milyon manatdan çox ola bilməz.

Prezidentliyə namizədlərin seçki fondu yalnız namizədin özü tərəfindən 250 min manatdan çox olmamaq şərtilə xüsusi vəsaiti (bu xüsusi vəsait siyasi partiyalar, siyasi partiyalar bloku tərəfindən irəli sürülən prezidentliyə namizədlər üçün siyasi partiyaların, siyasi partiyaların bloklarını yaratmış siyasi partiyaların verdiyi vəsaitlər hesabına formalaşır) və vətəndaşların və hüquqi şəxslərin könüllü ianələri (vətəndaşların köçürdüyü vəsait 3 min manatdan, hüquqi şəxslərin köçürdüyü vəsait 50 min manatdan çox ola bilməz) hesabına formalaşır.

Könüllü ianələr yalnız Azərbaycan Respublikasının vətəndaşlarından rabitə şöbələri və ya bank təşkilatları vasitəsilə ianəçinin soyadı, adı, atasının adı, doğum tarixi və yaşayış yerinin ünvanı göstərilməklə şəxsiyyət vəsiqəsi, yaxud onu əvəz edən sənədin təqdim edilməsi əsasında qəbul olunur.

Hüquqi şəxslərin könüllü ianələri isə seçki fonduna yalnız nağdsız köçürülmə yolu ilə, müvafiq hüquqi şəxsin nizamnamə kapitalında dövlət və ya bələdiyyə kapitalının, xarici kapitalın olub-olmaması və ya payı qeyd edilməklə, onun adı, qeydiyyat tarixi, vergi ödəyicisinin eyniləşdirmə nömrəsi, bank rekvizitləri göstərilməklə qəbul olunur.

Vətəndaşların və hüquqi şəxslərin könüllü ianələri xüsusi seçki hesabına poçt və ya bank təşkilatları vasitəsilə müvafiq ödəniş sənədi alındıqdan sonra ən geci iki gün ərzində köçürülməlidir.

Namizədlərin seçki fonduna ianələr buna hüququ olmayan subyektlərdən daxil olubsa, yaxud qanunla nəzərdə tutulan məbləğdən artıq köçürülübsə, müvəkkil bank müəyyən olunmuş formada Mərkəzi Seçki Komissiyasına məlumat verir və ianənin xüsusi seçki hesabına daxil olduğu gündən sonrakı 10 gün müddətində namizəd ianənin bütünlüklə və ya onun müəyyənləşdirilmiş yuxarı həddini aşan hissəsinin geri qaytarılmasının səbəbini göstərməklə və göndərilmə xərclərini çıxmaqla, ianəçiyə qaytarmalıdır. Göstərilən müddət ərzində ianə ianəçiyə geri qaytarılmadıqda, bank bu barədə Mərkəzi Seçki Komissiyasına yazılı məlumat verməklə həmin ianəni bütünlüklə ianəçiyə geri qaytarmalıdır.

Xüsusi seçki hesabına daxil olmuş anonim ianələr daxil olduğu gündən sonra 10 gün müddətində namizəd, siyasi partiya, siyasi partiyaların bloku tərəfindən dövlət büdcəsinə köçürülür.

Namizədlərin seçki fondlarına könüllü ianə ayırmaq, yaxud natura şəklində və ya xidmət göstərilməsi yolu ilə yardım etmək xarici dövlətlərə və xarici hüquqi şəxslərə, xarici vətəndaşlara, vətəndaşlığı olmayan şəxslərə, 18 yaşına çatmamış şəxslərə, seçkilərin təyin edilməsi haqqında qərarın rəsmi dərc edildiyi günə olan vəziyyətə görə Azərbaycan Respublikasının hüquqi şəxsinin nizamnamə kapitalında yuxarıda göstərilən şəxslərin iştirak (mülkiyyət) payı 30 faizdən çox olarsa, Azərbaycan Respublikasının hüquqi şəxslərinə, beynəlxalq təşkilatlara və beynəlxalq ictimai hərəkatlara, dövlət hakimiyyəti orqanlarına və bələdiyyə qurumlarına, dövlət və bələdiyyə təşkilatları və idarələrinə, seçkilərin təyin edilməsi haqqında qərarın rəsmi dərc edildiyi günə olan vəziyyətə görə nizamnamə kapitalında dövlətin və ya bələdiyyənin iştirak payı 30 faizdən artıq olan hüquqi şəxslərə, hərbi hissələrə, xeyriyyə təşkilatlarına, dini birliklərə, idarələrə və təşkilatlara, aşağıdakı məlumatlardan hər hansı birini göstərməyən anonim ianə köçürənlərə (vətəndaş üçün - soyadını, adını, atasının adını, şəxsiyyət vəsiqəsinin və ya onu əvəz edən sənədin seriyasını, nömrəsini, verilmə tarixini, yaşayış yerinin ünvanını, doğum tarixini; hüquqi şəxs üçün - vergi ödəyicisinin eyniləşdirmə nömrəsini, adını, qeydiyyat tarixini, bank rekvizitlərini, nizamnamə kapitalında dövlət və ya bələdiyyə payının olmasını, bunlar olduğu halda - miqdarını, nizamnamə kapitalında xarici kapitalın pay miqdarını göstərməyənlərə və ya qeyri-düzgün göstərənlərə) qadağan edilir.

Seçki fondlarında olan vəsaitlər təyinatlı məqsəd daşıyır. Namizədlər, qeydə alınmış namizədlər, siyasi partiyalar, siyasi partiyaların blokları səsvermə gününədək qanunvericiliklə müəyyənləşdirilmiş qaydada seçki fondlarının hesablarına köçürülmüş pul vəsaitindən istifadə edirlər. Qanunun tələbinə uyğun olaraq həmin subyektlərə seçkiqabağı təşviqat fəaliyyəti və imzaların yığılması üçün seçki fondlarına daxil olan vəsaitdən başqa, digər pul vəsaitindən istifadə etmək qadağandır.

Validə KAZIMOVA,
Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Seçki Komissiyasının üzvü